

Chvatné povídání

Červená střecha – olej

Rozhovor divoce skáče v čase, historka začínající v hluboké minulosti pokračuje v době současné, aby se vzápětí vrátila do dětských let.

„To bylo po maturitě?“

„Kdepak, dávno před tím. Bylo mi třináct, když jsem získal v kraji absolutorium na pianovou harmoniku. Tenkrát jsme s mým učitelem odjížděli na závěrečné kolo celostátní soutěže, jenže ten den byla vyhlášena měnová reforma, peníze ztratily hodnotu a my neměli na vlak.“

Muzikant, učitel, výtvarník. To je jen část profesí milevského rodáka Františka Doubka. Malíř, kreslíř, grafik. František je už dlouholetým spolupracovníkem našeho časopisu, jeho ilustrace pravidelně provázejí knížky a povídky spisovatele Ladislava Berana, detektivkářský magazín Krimisignál vychází s jeho obálkou i s jeho kresbami. Ovšem, to trochu předbíháme, vraťme se do časů, kdy se ještě třináctiletý muzikant chtěl věnovat hudbě celoživotně.

„Pamatuju, jeden příbuzný mi tenkrát říkal, že virtuózní ovládnání nástroje je hezká věc, ale stačí málo, pochroumané zápěstí, přetržená šlacha, a všechno je pryč. Rodiče zase měli představu, že jsou muzikanti věčně naložení v alkoholu, proto jsem se místo na vyšší hudební školu v Kroměříži, která měla být tenkrát lepší než pražská konzervatoř, přihlásil na milevskou jedenáctiletku.“

Samozřejmě, že při tom pořád muzicíroval. Na harmoniku, na klavír a na kontrabas, ovšem také maloval a šlo mu to docela dobře.

„Jednou jsem za sestru nakreslil muškát v květu i s květníkem do jakési výtvarné sou-

těže, kterou vyhlásilo ROH a obrázek vyhrál první cenu. Finančně ohodnocenou, vlastně to byl první honorář v životě. Jenže sestřička cenu zabavila a nemínila mi dát ani korunu. To aby mě peníze nezkazily.“

Jako novopečený maturant uvažoval, co dál. Tatínek prosazoval řemeslo. Měl malou dílničku na výrobu dýmkových troubelí a cigaretových špiček, představoval si, že syn po něm jednou živnost přebere. Maminka měla ale jiné plány.

„Vlastně jsem toho tenkrát stihl spoustu. Nějaký čas jsem byl zaměstnán v Centropenu, tam se vyráběly mimo jiné cigaretové špičky, popelníky a těžítka z galalitu, docela se mi to líbilo. Až jednou jsem v pracovním zápalu strčil ruku do brusky a byl to úraz jako hrom, uvědomil si, jakou pravdu měl ten varovný strýček. Na dost dlouhou dobu byl s muzikou konec. Nastoupil jsem k rýsovacímu prknu, to byla ohromná zkušenost, co jsem se naučil tam, se mi v životě mnohokrát vyplatilo.“

Co dál? Alespoň teoreticky bylo na vybranou. Lékař, právník, učitel.

„Na vojnu se mi nechťelo, tak jsem si nakonec zvolil tu kantořinu. Vysoká škola pedagogická v Praze a báječná léta studentská. Tam jsem taky poznal svou budoucí ženu, kristepane, to už je let...“

Jako obor si vybral matematiku a výtvarnou výchovu, a i když se studenti z AVU nebo UMPRUM dívali na pedagogické výtvarníky poněkud spatra, byli tu vynikající učitelé. Například katedru kresby a grafiky vedl Cyril Bouda.

„Vidíte, na řadu jeho připomínek si vzpomínám dodnes. Říkal například, že měkkou tužkou dovede malovat každý mazal, ale tvrdou, kde každá čárka sedí jako v rytině, to je teprve kumšt. Ostrou tužkou neuhneš,

Návrh na medaili

a když linka nesedí, můžeš kresbu klidně zahodit.“

Pod vedením Cyrila Boudy dělal František Doubek i diplomovou práci, která se zabývala slohovou architekturou v pěti grafických technikách. V roce dvaadesát promoval a o dva dny později se oženil.

V těch časech panovala éra umístěnek, člověk toho na vybranou moc neměl, nicméně o mladé učitele byl zvláště v okrajových částech republiky velký zájem. Hluk, Brloh, Kremže.

„Byl jsem se na ta místa podívat, což o to, školy to byly pěkné, ale od kantora se tam očekávalo prakticky všechno. Učit, vést místní pěvecký sbor, divadelní kroužek, knihovnu, po večerech hrát se starostou mariáš a čert ví, co ještě. To vše za příslib, že po takových deseti letech dostane člověk doporučení na nějaké místo ve vnitrozemí, tedy pokud se

postroj vypadá. Kde jsou na něm našité příslušné řemeny nebo přezky, jak je tvarovaná hruška a tak dál. Znamenalo to najít nějaký jezdecký oddíl, kterých tehdy bylo velice málo, a sedlo si pořádně prohlédnout. V další povídce se nacházel třeba zase stabilák. To býval jednoválcový, benzinový motor se setrvačnickem, kterým se přes transmise pohněly venko

ské stroje, cirkulárkou počínaje a mlátičkou konče. Z dětství jsem si na něj pamatoval, ale to bylo málo. Musel jsem tedy zajít do technické knihovny a stabilní motory nastudovat. Beranův seriál četnických historek má už za sebou tři knižní díly a ilustrovat je, byla krásná práce. Nešlo jen o staré uniformy a šavle, ale i o to, jak vypadal Písek v časech první republiky. A to já rád, miluju ten dávno zmizelý a mizející svět, snažím se ho alespoň kresbou zachytit.“

V prosinci minulého roku měl František Doubek v Prácheňském muzeu v Písku velikou, prakticky celoživotní výstavu, reprezentující výběr z děl z let 1962 až 2007. Při

najde nějaký mladý nástupce, který po něm převezme to převoznické veslo. Byl jsem už smířený s tím, že to jiné nebude, když si svou roli zahrála náhoda. V tehdejší pískečce symfonickém orchestru potřebovali kontrabasistu, šéfdirigentem byl syn ředitele střední školy, a tak jsem se nakonec skrz tu basu dostal do

ČETNICKÉ POVÍDKY ze starého kufru

vernisaži byla pokřtěna knížka básníka Karla Sýse „Písecká domovní znamení“, kterou František Doubek ilustroval.

„Málokdo ví, že Písek má po Praze nejvíce zachovalých domovních znamení, a tak to snad publikace vydaná v nakladatelství J&M trochu připomene. Myslím, že je to taková knížka, ze které může mít člověk radost.“

„A další plány?“

„To zní moc závazně. Ne, plánovat se nemá. Takže spíš drobná přání. Rád bych ilustroval například sbírku lidové poezie, takové té košilatější, jadrné. A taky Františka Hrubína a samozřejmě Vladimíra Holana, to byl veliký básník, podle mého názoru dosud nedoceněný. Chtěl bych si namalovat některá evropská města, ne ovšem jejich dominanty, ale zapadlé uličky, zákoutí a domovní znamení, která často ani domorodci neznají. A k tomu Betlém se spoustou postavíček a zvířat, trochu jiný, nežli to nakreslili Aleš nebo Láda, ale pořád lidový a český. Jenže dost. Přlíši snít by se nemělo. Koneckonců, stejně uvidíme, co přinese čas.“

Antonín JIROTKA
Foto Václav ŠEBEK

města, které kdysi pro nás, děti z Milevska, představovalo prestižní konkurenci. Jako kluci jsme se právali, ale něco podobného už se na střední škole učitelé nehodí.“

Stovky, možná tisíce žáků prošly hodinami kantora Doubka, mezi nimi i děti Ladislava Berana, který tenkrát, jako začínající spisovatel, připravoval svou první knížku.

„Sprátelili jsme se, a Láda mi navrhl spolupráci. Opět vzpomenu na Cyrila Boudu, který razil zásadu, že nabídka na ilustrace se nikdy neodmítá. I když to někdy dá dost práce. První povídka byla například o jezdeckém sedle a já si uvědomil, že vlastně přesně nevím, jak takový